

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВСП «ЕКОНОМІКО-ПРАВНИЧИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
ЗАПОРІЗЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ»

ЗАТВЕРДЖУЮ

Олена ГРИБАНОВА

« 17 » вересня 2025

СОЦІАЛЬНЕ СТРАХУВАННЯ

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

підготовки фахових молодших бакалаврів

галузі знань: D Бізнес, адміністрування та право

**спеціальності: D2 Фінанси, банківська справа, страхування
та фондовий ринок**

освітньо-професійної програми: Фінанси і кредит

Укладач: Тарас ГУЦАЛ

Обговорено та ухвалено
на засіданні циклової комісії
економічних дисциплін та менеджменту
Протокол № 1 від «28» серпня 2025 р.
Голова ЦК

Ірина МОРДВІНОВА

(підпис)

(ім'я, прізвище)

Ухвалено Методичною радою коледжу

Протокол № 1 від «17» вересня 2025
Заступник директора з НМР

Альона ХОДАКОВСЬКА

(підпис)

2025 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	
Кількість кредитів – 3	Галузь знань <u>D Бізнес, адміністрування та право</u> (шифр і назва)	Нормативна	
		Цикл дисциплін професійно-практичної підготовки	
Загальна кількість годин – 90 год.	Спеціальність <u>D2 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок</u> (шифр і назва)	Рік підготовки: III	
		5-й	-й
		Лекції	
Тижневих аудиторних годин для денної форми навчання: – 2 год.	Освітньо-професійна програма <u>Фінанси і кредит</u>	14 год.	год.
		Практичні, семінарські	
		28 год.	год.
	Лабораторні		
	Освітньо-кваліфікаційний рівень: фаховий молодший бакалавр з фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку	год.	год.
		Самостійна робота	
		48 год.	год.
Вид контролю: Залік			

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «**Соціальне страхування**» є формування у здобувачів освіти системи знань про сутність, принципи, функції та правові основи соціального страхування, набуття практичних умінь щодо розрахунку і застосування механізмів соціального забезпечення, а також розуміння ролі соціального страхування у забезпеченні соціальної стабільності та економічного розвитку держави. Вивчення курсу спрямоване на підготовку фахівців, здатних орієнтуватися у законодавстві та практиці соціального страхування, аналізувати його сучасний стан, виявляти проблеми й пропонувати шляхи удосконалення системи в умовах соціально-економічних трансформацій.

Основними завданнями вивчення дисципліни є:

- набуття знань про сутність, принципи, функції та види соціального страхування як елемента державної системи соціального захисту населення;
- засвоєння основних законодавчих і підзаконних нормативних актів України, що регулюють діяльність у сфері соціального страхування (пенсійне, медичне, страхування від нещасних випадків, страхування на випадок безробіття тощо);
- оволодіння знаннями про джерела фінансування, порядок сплати

страхових внесків та їх використання для надання соціальних виплат і послуг;

- вивчення умов призначення соціального забезпечення у системі соціального страхування та сучасні види такого забезпечення;
- набуття здобувачами освіти основних навичок застосування профільного законодавства та методик при визначенні розмірів пенсій, допомог, інших компенсаційних виплат;
- формування вмінь застосовувати знання у сфері соціального страхування в майбутній практичній роботі здобувачів освіти.

У разі успішного завершення курсу здобувач освіти набуває **програмні компетентності** (з ОПП 2025):

ЗК03. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК05. Знання і розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК06. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК07. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

ЗК08. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК09. Здатність працювати самостійно і в команді, налагоджувати комунікаційні зв'язки та міжособистісні взаємодії під час вирішення поставлених завдань.

ЗК10. Здатність розвивати та підвищувати свій загальнокультурний і професійний рівень, самостійно освоювати нові методи роботи та знання щодо комплексного бачення сучасних проблем економіки та управління.

СК01. Здатність використовувати теоретичний та методичний інструментарій фінансової, економічної, математичної, статистичної, правової та інших наук для розв'язання складних завдань у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.

СК07. Здатність самостійно виконувати складні завдання у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.

СК08. Здатність застосовувати сучасне інформаційне та програмне забезпечення для отримання та обробки даних у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.

СК10. Здатність здійснювати ефективні комунікації між фахівцями і користувачами послуг у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.

СК11. Здатність підтримувати належний рівень знань та постійно підвищувати рівень професійної підготовки у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.

СК12. Здатність використовувати новітні інструменти та технології у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.

СК18. Здатність до розуміння необхідності і сутності страхових послуг; методів і вироблення навичок організації роботи страховика щодо реалізації страхових послуг. Розуміння особливостей функціонування сучасного страхового ринку та ринку перестраховування України.

Програмні результати навчання, які досягаються за допомогою вивчення дисципліни (з ОПП 2025):

РН03. Знати економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, що існують між фінансовими процесами та економічними явищами.

РН04. Знати і розуміти теоретичні основи та принципи фінансової науки, особливості функціонування фінансових систем.

РН06. Застосовувати набуті теоретичні знання у практичній діяльності для розв'язання професійних завдань.

РН07. Застосовувати сучасне інформаційне та програмне забезпечення для отримання й обробки даних у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.

РН08. Здійснювати пошук, відбір та опрацювання інформації з різних джерел у процесі професійної діяльності.

РН13. Використовувати професійну аргументацію для донесення інформації до фахівців і користувачів послуг у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку для досягнення спільної мети.

РН14. Знати та застосовувати новітні технології та інструменти у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.

РН15. Демонструвати навички самостійної роботи та роботи в команді, гнучкого мислення, відкритості до нових знань.

РН16. Знати і розуміти теоретичні основи, принципи та механізм функціонування страхового ринку.

РН17. Демонструвати належний рівень знань та постійно підвищувати рівень особистого професійного розвитку.

Міждисциплінарні зв'язки. Соціальне страхування вивчається на основі знань, які здобувачі освіти отримали з попередніх курсів, має структурно-логічні зв'язки з такими навчальними дисциплінами як Основи бухгалтерського та фінансового обліку, Основи правознавства, Страховий та фондовий ринок, Гроші та кредит.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Виникнення, розвиток та основи соціального страхування.

Тема 1. Сутність, принципи і роль соціального страхування.

Розглядається поняття соціального страхування як елементу системи соціального захисту населення. Висвітлюються основні принципи його функціонування (загальнообов'язковість, солідарність, цільове використання коштів тощо) та роль у забезпеченні соціальної стабільності суспільства.

Тема 2. Виникнення та етапи розвитку соціального страхування.

Аналізуються історичні передумови виникнення соціального страхування у світі та в Україні. Окреслюються ключові етапи його становлення від перших

форм допомоги до сучасної системи загальнообов'язкового державного страхування.

Тема 3. Державне регулювання соціального страхування.

Вивчається система органів державної влади, що здійснюють управління у сфері соціального страхування. Розглядаються нормативно-правові акти, які визначають правові засади функціонування та розвитку цієї сфери.

Тема 4. Фінансове забезпечення соціального страхування.

Розглядаються джерела формування фондів соціального страхування та напрями ефективного використання коштів. Особлива увага приділяється ролі страхових внесків, державного бюджету та принципам фінансової стійкості системи соціального страхування.

Тема 5. Напрямки вдосконалення соціального страхування. Зарубіжний досвід у сфері соціального страхування.

Вивчаються моделі організації соціального страхування у різних країнах світу. Аналізується можливість використання міжнародного досвіду для вдосконалення вітчизняної системи соціального страхування.

Змістовий модуль 2. Види соціального страхування.

Тема 6. Страхування тимчасової втрати працездатності.

Висвітлюються умови і порядок надання матеріального забезпечення у разі тимчасової непрацездатності. Розглядаються види допомог, джерела їх фінансування та процедура отримання.

Тема 7. Медичне страхування та його основні види.

Розглядається сутність медичного страхування як складової охорони здоров'я населення. Вивчаються обов'язкове та добровільне медичне страхування, механізми фінансування медичних послуг і перспективи розвитку в Україні.

Тема 8. Страхування від нещасних випадків на виробництві та від професійного захворювання.

Вивчається система надання страхових виплат і послуг у випадку ушкодження здоров'я працівника під час виконання трудових обов'язків. Розглядаються питання профілактики, компенсацій та реабілітації потерпілих.

Тема 9. Страхування на випадок безробіття.

Розкривається механізм надання допомоги особам, які втратили роботу з незалежних від них причин. Вивчається діяльність Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування на випадок безробіття та програми сприяння зайнятості населення.

Тема 10. Система пенсійного страхування України.

Аналізуються правові та організаційні засади пенсійного забезпечення.

Розглядаються рівні пенсійної системи (солідарний, накопичувальний, недержавний), порядок нарахування пенсій. Особливу увагу приділено формам недержавного соціального страхування та їх значенню у доповненні відповідної державної системи. Окреслюються сучасні проблеми й перспективні напрями вдосконалення соціального страхування в Україні.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви тематичних розділів і тем	Кількість годин				
	денна форма				
	усього	у тому числі			
л		с/п	лаб.	сам.роб. інд.завд.	
1	2	3	4	5	6
Змістовний модуль 1. Виникнення, розвиток та основи соціального страхування					
Тема 1. Сутність, принципи і роль соціального страхування.	8	2	3		3
Тема 2. Виникнення та етапи розвитку соціального страхування.	5	1	2		2
Тема 3. Державне регулювання соціального страхування.	8	2	3		3
Тема 4. Фінансове забезпечення соціального страхування.	6	1	3		2
Тема 5. Напрямки вдосконалення соціального страхування. Іноземний досвід у сфері соціального страхування.	6	1	3		2
Разом за змістовним модулем 1	35	7	14		14
Змістовний модуль 2. Види соціального страхування					
Тема 6. Страхування тимчасової втрати працездатності.	6	1	3		2
Тема 7. Медичне страхування та його основні види.	5	1	2		2
Тема 8. Страхування від нещасних випадків на виробництві та від професійного захворювання.	8	2	3		3
Тема 9. Страхування на випадок безробіття.	6	1	3		2
Тема 10. Система пенсійного страхування України.	8	2	3		3
Разом за змістовним модулем 2	35	7	14		14
Інд.ДЗ	20				20
Усього годин	90	14	28		48

5. Темати лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Сутність, принципи і роль соціального страхування.	2
2	Виникнення та етапи розвитку соціального страхування.	1
3	Державне регулювання соціального страхування.	2
4	Фінансове забезпечення соціального страхування.	1

5	Напрямки вдосконалення соціального страхування. Іноземний досвід у сфері соціального страхування.	1
6	Страхування тимчасової втрати працездатності.	1
7	Медичне страхування та його основні види.	1
8	Страхування від нещасних випадків на виробництві та від професійного захворювання.	2
9	Страхування на випадок безробіття.	1
10	Система пенсійного страхування України.	2
Разом		14

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Сутність, принципи і роль соціального страхування.	3
2	Виникнення та етапи розвитку соціального страхування.	2
3	Державне регулювання соціального страхування.	3
4	Фінансове забезпечення соціального страхування.	3
5	Напрямки вдосконалення соціального страхування. Іноземний досвід у сфері соціального страхування.	3
6	Страхування тимчасової втрати працездатності.	3
7	Медичне страхування та його основні види.	2
8	Страхування від нещасних випадків на виробництві та від професійного захворювання.	3
9	Страхування на випадок безробіття.	3
10	Система пенсійного страхування України.	3
Разом		28

7. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Сутність, принципи і роль соціального страхування.	3
2	Виникнення та етапи розвитку соціального страхування.	2
3	Державне регулювання соціального страхування.	3
4	Фінансове забезпечення соціального страхування.	2
5	Напрямки вдосконалення соціального страхування. Іноземний досвід у сфері соціального страхування.	2
6	Страхування тимчасової втрати працездатності.	2
7	Медичне страхування та його основні види.	2
8	Страхування від нещасних випадків на виробництві та від професійного захворювання.	3
9	Страхування на випадок безробіття.	2
10	Система пенсійного страхування України.	3
	Інд.ДЗ	20
Разом		48

Індивідуальне завдання (ІДЗ)

Індивідуальне дослідницьке завдання з курсу «Соціальне страхування» – це вид науково-дослідної роботи студента, яка містить результати дослідницького пошуку, відображає певний рівень його навчальної компетентності. Мета: самостійне вивчення частини програмового матеріалу, систематизація, узагальнення, закріплення та практичне застосування знань із навчального курсу, удосконалення навичок самостійної навчально-пізнавальної діяльності. Результати досліджень подаються у вигляді реферату (індивідуальної письмової роботи студента), зміст якої полягає у завершеному теоретично-практичному дослідженні у межах навчальної програми курсу, яка виконується студентом на основі знань, умінь та навичок, отриманих під час лекційних, практичних занять і охоплює декілька тем або весь зміст навчального курсу.

Зарахування ІДЗ відбувається або шляхом його завантаження у відповідний модуль на платформі Moodle та наступної перевірки викладачем. Додатково також може встановлюватись окремі захист робіт студентами в очному форматі, або з використанням он-лайн сервісу ZOOM Meetings.

Один реферат максимально дорівнює 10 балам. Якщо студент бажає підвищити свій бал за ІДЗ, він може додатково або написати ще один реферат (на іншу обрану тему), або пройти курс неформальної / інформальної освіти.

Теми ІДЗ для обрання студентами є наступними:

1. Сутність і принципи соціального страхування в Україні.
2. Історичні етапи розвитку соціального страхування у світі та в Україні.
3. Державне регулювання у сфері соціального страхування: правові засади та проблеми.
4. Фінансова база соціального страхування: джерела формування та напрями використання.
5. Іноземний досвід соціального страхування та можливості його застосування в Україні.
6. Страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності: порядок призначення та виплати допомог.
7. Медичне страхування: сучасний стан і перспективи розвитку в Україні.
8. Страхування від нещасних випадків на виробництві: проблеми та напрями вдосконалення.
9. Соціальне страхування на випадок безробіття: правові механізми і практика.
10. Пенсійне страхування в Україні: стан, проблеми та реформи.
11. Недержавне пенсійне забезпечення: зарубіжний досвід і українські реалії.
12. Аналіз сучасного стану фондів соціального страхування України.
13. Роль соціального страхування у подоланні бідності та забезпеченні соціальної стабільності.
14. Реформи у сфері соціального страхування в умовах воєнного стану.
15. Перспективи цифровізації системи соціального страхування в Україні.
16. Соціальне страхування як складова державної політики у сфері соціального захисту.

17. Види соціальних ризиків та їх вплив на розвиток системи соціального страхування.
18. Солідарна та накопичувальна системи пенсійного забезпечення: переваги та недоліки.
19. Взаємозв'язок соціального страхування з системою охорони здоров'я.
20. Соціальне страхування та ринок праці: механізми взаємодії.
21. Фінансова стабільність Пенсійного фонду України: проблеми та перспективи.
22. Роль Фонду соціального страхування України у забезпеченні прав громадян.
23. Вплив демографічних змін на розвиток пенсійного страхування в Україні.
24. Соціальне страхування у сфері охорони праці та його профілактичне значення.
25. Страхування від безробіття: практика Європейського Союзу та українські реалії.
26. Правове забезпечення соціального страхування в умовах воєнного стану.
27. Недержавне соціальне страхування як додатковий інструмент соціального захисту.
28. Соціальне страхування та європейська інтеграція України: перспективи гармонізації законодавства.
29. Роль цифрових технологій у розвитку системи соціального страхування (електронні сервіси, реєстри, он-лайн кабінети тощо).
30. Вплив тіньової зайнятості на систему соціального страхування в Україні.
31. Соціальне страхування у країнах із перехідною економікою.
32. Роль соціального страхування у подоланні наслідків воєнних конфліктів.
33. Проблеми фінансової збалансованості системи соціального страхування в умовах кризи.
34. Соціальне страхування як інструмент відновлення людського капіталу після війни.
35. Використання інформаційних технологій у роботі фондів соціального страхування.
36. Глобалізація та її вплив на системи соціального страхування у світі.
37. Перспективи інтеграції української системи соціального страхування до європейського простору соціальної політики.

НЕФОРМАЛЬНА / ІНФОРМАЛЬНА ОСВІТА

Визнанням підлягають результати навчання здобувача освіти, здобуті у неформальній та/або інформальній освіті, що за тематикою, обсягом вивчення та змістом відповідають як навчальній дисципліні в цілому, так і її окремим змістовним модулям (розділам), темі (темам), індивідуальному завданню, які передбачені робочою програмою навчальної дисципліни.

Загальний обсяг освітніх компонентів освітньо-професійної програми, що зараховуються здобувачу освіти за підсумками визнання результатів неформального та/або інформального навчання, не може перевищувати 25 відсотків відповідної освітньо-професійної програми.

Пропонуються он-лайн курси, семінари, вебінари, тренінги для самостійного навчання здобувачів освіти на таких загальновизнаних українських та світових навчальних платформах, як Prometheus (веб-адреса: <https://prometheus.org.ua/>), Edx (веб-адреса: <https://www.edx.org/>), EdEra (веб-адреса: <https://ed-era.com/>), Coursera (веб-адреса: <https://www.coursera.org/>), FutureLearn (веб-адреса: <https://www.futurelearn.com/>) тощо.

Результати навчання за напрямом неформальної та/або інформальної освіти здобувачів коледжу є альтернативою виконання індивідуального завдання (ІДЗ) з дисципліни. Студенти можуть обирати: або виконувати індивідуальне завдання (ІДЗ) з дисципліни, або пройти відповідний курс за напрямом неформальної та/або інформальної освіти. В обох випадках, незалежно від обраного студентами виду роботи, максимальна кількість балів за цей вид контролю становить 20 (двадцять) балів.

8. Види контролю і система накопичення балів

Поточний контроль знань		Самостійна робота інд. завд.	екзамен	Сума
Модульна атестація № 1 (30 балів)	Модульна атестація № 2 (30 балів)			
Змістовний модуль 1 (Теми 1-4)	Змістовний модуль 2 (Теми 5-10)			
30	30	20	20	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

За шкалою ECTS	За шкалою університету	За національною шкалою	
		кзамен	алік
A	90 – 100 (відмінно)	5 (відмінно)	Зараховано
B	85 – 89 (дуже добре)	4 (добре)	
C	75 – 84 (добре)		
D	70 – 74 (задовільно)	3 (задовільно)	
E	60 – 69 (достатньо)		
FX	35 – 59 (незадовільно – з можливістю повторного складання)	2 (незадовільно)	Не зараховано
F	1 – 34 (незадовільно – з обов'язковим повторним курсом)		

9. Рекомендована література

Основна література:

1. Загірняк О. М., Безугла В. О. Фінансові основи соціального страхування: навч. посібник. Київ: Центр учбової літератури, 2019. 278 с.

2. Квасницька Р.С., Доценко І.О. Соціальне страхування: навч. посіб. Кам'янець-Подільський: Друкарня Рута, 2019. 355 с.
3. Конопліна Ю. С. Соціальне страхування: навч. посібник. Суми: ВТД «Університетська книга», 2018. 224 с.
4. Кропельницька С. О., Солоджук Т. В. Соціальне страхування : навч. посіб. 2-ге вид., перероб. та допов. Київ : Центр учбової літератури, 2013. 336 с.
5. Марич М.Г. Соціальне страхування : навч. посібник. Чернівці: Чернівецький нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2022. 176 с.
6. Мокрицька Н. П. Право соціального забезпечення : навч. посіб. Львів : ЛьвДУВС, 2020. 536 с.
7. Музиченко В. В., Вакулюк Т. Г. Соціальне страхування: теоретичні основи та практика: навч. посібник. Київ: Ліра-К, 2020. 320 с.
8. Пікус Р.В. Соціальне страхування: навч. посіб. Київ: Компринт, 2018. 251с.
9. Попова Л.В., Марич М.Г., Федішин М.П. Міжнародне страхування: навч. посіб. Чернівці: ЧНУ ім. Ю. Федьковича, 2019. 184 с.
10. Стецюк Т. І., Димніч О. В., Мурашко О. В. Соціальне страхування : навч. посіб. Київ : КНЕУ, 2023. 167 с.
11. Страхове право : навч.-метод. посіб. / авт. кол. ; за ред. Є. О. Харитонова, В. О. Токаревої. Одеса : Фенікс, 2022. 136 с.
12. Терещенко Т.Є., Заволока Л.О., Пономарьова О.Б. Страхування (у схемах, таблицях, коментарях) : навч. посіб. Дніпро : Університет митної справи та фінансів, 2020. 221 с.
13. Ярмолюк Т. І., Гудзевич О. В. Страхові послуги та соціальне страхування. Харків: Основа, 2021. 296 с.
14. Яцук І. В. Соціальне страхування: практичний посібник. Львів: Новий Світ, 2019. 256 с.

Додаткова література:

1. Боднарук М. І., Бурка А. В. Право соціального страхування : навч.-метод. посіб. Чернівці : Чернівецький нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2025. 140 с.
2. Вимоги до методики розрахунку викупної суми за договором страхування життя : затверджені розпорядженням Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг від 14 лист. 2017 р. № 4258. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0101-18> (дата звернення: 01.09.2025).
3. Внукова Н., Кузьмінчук Н. Соціальне страхування. Кредитно-модульний курс. Київ: Центр навчальної літератури, 2020. 412 с.

4. Григораш Г. В., Григораш Т. Ф., Олійник І. Т., Субачов І. Т. Системи соціального страхування зарубіжних країн : навч. посіб. Дніпро: ДДФА, 2007. 146 с.
5. Додаткові вимоги до договорів страхування життя : затверджені розпорядженням Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг від 1 черв. 2017 р. № 2172. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0963-17> (дата звернення: 01.09.2025).
6. Журавка О.С., Бухтіарова А.Г., Пахненко О.М. Страхування : навч. посіб. Суми : Сумський державний університет, 2020. 350 с.
7. Завора Т. М. Соціальне страхування : навч. посіб. для практичних занять. 2-ге вид., змін. й допов. Полтава : ПолтНТУ, 2016. 319 с.
8. Кучма О. Л., Сіньова Л. М. Право соціального забезпечення України : навч. посіб. Київ : ФОП Маслаков, 2019. 306 с.
9. Ліцензійні умови провадження господарської діяльності з надання фінансових послуг (крім професійної діяльності на ринку цінних паперів) : затверджені постановою Кабінету Міністрів України від 7 груд. 2016 р. №913. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/913-2016> (дата звернення: 01.09.2025).
10. Мельник Т.А., Сибірцев В.В. Страхування: навч. посіб. Кропивницький: ПП «Ексклюзив Систем», 2022. 307 с.
11. Методика формування резервів із страхування життя : затверджена розпорядженням Державної комісії, з регулювання ринків фінансових послуг України від 27 січн. 2004 р. №24. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0198-04> (дата звернення: 01.09.2025).
12. Методика формування страхових резервів за видами страхування, іншими, ніж страхування життя затверджена розпорядженням Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України від 17 груд. 2004 р. №3104. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0019-05> (дата звернення: 01.09.2025).
13. Олійник О.В. Страхування: навч. посіб. / О.В. Олійник, Г.О. Нагаєва. Харків: Стильна типографія, 2020. 256 с.
14. Пенсійна система : підручник / за ред. В. І. Грушка. Київ : Університет економіки та права «КРОК», 2017. 368 с.
15. Пенсійне забезпечення : навч. посіб. / І. А. Ветухова, Г. О. Яковлева, О. М. Ярошенко ; за заг. ред. В. В. Жернакова. Харків : Нац. ун-т «Юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого», 2013. 230 с.
16. Плиса В.Й. Страхування: Підручник, 2-ге вид, виправлене й доповнене. Київ : Каравела, 2019. 512 с.
17. Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування : Закон України від 9 липн. 2003 р. № 1058-IV. URL:

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1058-15#Text> (дата звернення: 01.09.2025).

18. Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування : Закон України від 23 вересн. 1999 р. № 1105-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1105-14#Text> (дата звернення: 01.09.2025).
19. Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття : Закон України від 2 березн. 2000 р. № 1533-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1533-14#Text> (дата звернення: 01.09.2025).
20. Про ліцензування видів господарської діяльності : Закон України від 2 бер. 2015 р. № 222-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/222-19> (дата звернення: 01.09.2025).
21. Про страхування : Закон України від 18 лист. 2021 р. № 1909-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/1909-IX?msclkid=76cc49d6b5ac11ec81de9b33d00654e1#top> (дата звернення: 01.09.2025).
22. Русул Л.В. Ризик-менеджмент у страхуванні: навч. посіб. Чернівці: ЧНУ ім. Ю. Федьковича, 2018. 83 с.
23. Русул Л.В., Фецишин М.П., Лаврук Н.А. Страхування: від теорії до практики: навч. посіб. Кам'янець-Подільський: Аксіома, 2018. 288 с.
24. Сосновська О.О. Страхування: навч. посіб. Київ: Київ. ун-т ім. Б.Грінченка. 2021. 328 с.
25. Соціальне страхування : підручник / за ред. О. П. Кириленка та В. С. Тулуб'яка. Тернопіль : Екон. думка ТНЕУ, 2016. 516 с.
26. Фисун В.І. Страхування. навч. посіб. Київ : ЦУЛ, 2020. 240 с.

Інформаційні ресурси:

1. Посилання на курс «Соціальне страхування» в системі електронного забезпечення навчання Moodle. URL: <https://epkmoodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=1318> (дата звернення: 01.09.2025).
2. Офіційний сайт Верховної Ради України [Електронний ресурс]. URL: <http://rada.gov.ua/> (дата звернення: 01.09.2025).
3. Офіційний сайт Державної казначейської служби України [Електронний ресурс]. URL: <http://treasury.gov.ua/> (дата звернення: 01.09.2025).
4. Офіційний сайт Державної аудиторської служби України [Електронний ресурс]. URL: <http://www.dkrs.gov.ua/> (дата звернення: 01.09.2025).
5. Офіційний сайт Державної служби статистики України. [Електронний ресурс]. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/> (дата звернення: 01.09.2025).

6. Офіційний сайт Державної фіскальної служби України [Електронний ресурс]. URL: <http://sfs.gov.ua/> (дата звернення: 01.09.2025).
7. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України [Електронний ресурс]. URL: <http://www.kmu.gov.ua/control/> (дата звернення: 01.09.2025).
8. Офіційний сайт Ліги страхових організацій України. [Електронний ресурс]. URL: <http://uainsur.com/> (дата звернення: 01.09.2025).
9. Офіційний сайт Міністерства фінансів України [Електронний ресурс]. URL: <http://minfin.kmu.gov.ua/> (дата звернення: 01.09.2025).

